

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 2. De iure sepulcri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

Et magni aestimabant corpora sua non prope Apostolos, sed extra eorum vestibula sepeliri, & *homil. 66. ad pop. Antioch.* dicit Constantinum Imp. magno honore affectum, quod pro foribus piscatoris, corpus eius humatum fuerit factusque sit Constantinus Piscatoris tanitor. Constat quoque Theodosium iuniorem, patrem quoque Arcadium, nec non avum Theodosium in dextra templi Apostolorum porticu sepultos. *Niceph. l. 14. c. 58.* Sed ista piorum Principum Religio non diu propria fuit, permissumque p. ulatim est causis ex ipsa religione eruitis, ut ecclesiarum praesides, ac Praelati, deinde presbyteri, tandem laici, quicumque intra templi limites sepultura mandarentur, ut clarè videtur in *c. cum liberum. de Sepul. Durantus de ritib. eccles. l. 1. c. 23. Zerola Pa. 1. V. Sepultura num. 1. Zecchus de Rep. Christ. c. 28.*

VI. Ritum hunc defunctorum in locis ad id consecratis corpora funerandi non corporis tantum, sed animæ causa quoque inventum esse complures observarunt. Corpus enim oculis subtrahit ne noceat, iniuriis ne pereat, & c. In nidulo suo quiescens; expetet vocem Angeli vocantis, Anima vero piorum precibus & votis sublevatur, facitque sepulcri monumentum, ne memoriam peidat eorum, quorum praesentia iam tum destituta est. Nec dubium viventium opera bona prodesse mortuis, qui sic vixerunt, ut prodesse possint. Atque in hunc sensum *S. Augustini verbal. l. 1. de civ. Dei c. 11. & 13.* intellige solatio vivorum esse funeris pompam, non verò subsidia mortuorum. Nam sicuti non obest iustis Sepultura quantumlibet vilis & neglecta, ita impiis non pro-

dest qualibet exquisita speciosa, & pretiosa. *c. Non aestimemus. cum sequentibus 13. Q. 2. Bellarm. l. 2. de Purgat. c. ult. Lorichius. V. Sepultura §. 11. Lancelot. l. 2. Inst. tit. 24. Durantus l. 1. c. 23. num. 11. & sequ. Grefser. 3. libris de funere Christiano Tholosan. l. 2. c. 13. & 14. Viguierius Institut. Theolog. et de Sacramento Penit. Vers. 33 de liberat. animar. à Purgatorio.*

§. II.

De iure Sepulcri

I. **C**onsuetudo obtinuit hodie, ut electio sepulturae nulli non permittatur, modo pubes sit, & specialis nulla prohibitio obstet. Impuberi filio deligere pater potest, nisi fortè loci consuetudo veteret. Matri idem permittitur cum Pater deest. *Tholos. l. 2. Synt. c. 13. Mol. D. 214. Armilla V. Sepultura n. 8. Navarr. de Sepult. Consil. 2. Laym. l. 3. Tr. 6. c. 11. n. 6. Zypaus in Enar. anal. p. 200.* Quin etiam alteri committere potes electionem, & variare usque ad finem dierum vitae tuæ, quamvis contrarium promississes. *c. 1. hoc et in 6. c. 1. de pactis eod. Riccius in praxi. decif. 663.* qui addit electionem sepulcri per testes singulares probari.

II. Regulares, à quibus *velle & nolle* sublatum est, non eligunt sepulturam, nisi fortè sic à proprio cœnobio procul distent, ut illuc non possint cadavera deferri. *c. ul. de Sepult. in 6. iun. Glo. Abb. in c. Nimis num. 2. de excess. Pral.* Quod si ita remotus non elegerit certum locum, in Parochiali ecclesia conceditur; nisi Ordinis sui vicium monasterium sit, quod monasterium expensas præsta-

præstabat pro Sepultura. *Arg. l. si quis Sepulchrum. ff. de Religiosis, & sumptib. fun. ubi Prator.* Qui funeris causa sumptus factus erit, eius recuperandi nomine in eū, ad quem ea res pertinet, iudiciū dabo. Quod verò Prælatos attinet, qui Superiore carent, eligendi pro arbitrio potestatem habent. Sed an extra monasterium suum? posse, qui Superiorem non agnoscunt, tradit *Abb. in c. de uxore de sepul. Silv. Q. 2. Arm. n. 6. Rosella 11. nu. 2. Roder. To III. Q. 60. ar. 1.* De iis, qui Superiorem habent, quales sunt Priores, & Guardiani, non liquet. Mea si quid prodesse liberalitas potest, lubens, volens concessero. *Sancb. l. 6. Mor. c. 14. n. 7. Rod. to. 3. q. 61.*

III. Ordinarius est Episcopus, & ab illo animatum curæ præfecti, à quibus petatur Sepulturæ locus etiam intra ecclesiam, cathedralem videlicet, & parochialem. *Abb. in c. Certificari. de sepul. nu. 8. Zyp. in Enar. anal. p. 201.* Postillos Religiosi privilegium habent recipiendi quoscunque tã in cimiterio, quàm ecclesia propria. *Cle. Dudum. Abb. nu. 6. Mol. disp. 214.* Hic autem Notandum est 1. huic iuri renuntiare posse Religiosos, & pacisci cum episcopo, & Parocho de non admittendis postulationibus sepulturæ: quod pactum, licet absit Generalis, & Provincialis consensus, validum erit, modò Superior immediatus & Conventus consentiant *c. 1. de pactis in 6. 2.* Cavendum prædictis Religiosis, ne cui Votum, aut iuramentum persuadeant ut nullibi, quam in sua ecclesia sepulturam eligant, vel semel factam, non immurent. *c. 1. de sepul. in 6.* Prohibitioni quadruplex pena annexa est 1. excommunicationis ipso iure incurrendæ, ac Pontifici reservatæ. *Clem. Cupientes de penis c. si. 2. ut talis*

electio pro nulla habeatur, & sepeliatur defunctus, ubi nulla electione facta sepultus fuisset. 3. Si quem sepelire contra hanc prohibitionem præsumpserint, & restitutionem corporum, & ratione illius acceptorum teneantur. *c. Ex parte. c. cum liberum b. 1. 4.* Hanc restitutionem si intra decem dies non fecerint, eorum ecclesias, & cœmeteria tam diu interdico subiacebunt, donec fiat. *Roder. tom. 3. Q. 58. ar. 7. Tuschus Conclus. 194.*

IV. An religiosi, apud quos defunctus Sepulturam elegit, nõ recipere tantum corpus possint, sed & Parochiam processionaliter intrare invito Parocho querunt. *Franc. Zypausk. cit. & Andr. de Vaulx in Parat. l. 3. tt. 28. §. 3.* & conveniunt, ut hic, atque concordata locum habere, ceterum minimè licere. *c. Ecclesia 13. q. 1. Adidit Piascius Par. 2. c. 3. nu. 50. Leonis X. in Conc. Later. Constitutionem, & super ea declarationem Sacra Congreg. 12. Jan. An. 1603. edita, ubi dicitur, nulli Ordini Mendicantium aut non Mendicantium cuiuscumque consuetudinis prætextu permitti parochias cum cruce processionaliter, aur aliàs ad eferenda, & levanda defunctorum funera intrare vel illa levare, nisi vocato, & expectato proprio defuncti parochio, eoq; ibi præsentate. Monet autè *Roder. To. 3. Q. 25. ar. 1. in Leoni X. Cõstitutione Parochiæ nomen nõ significare ecclesiam parochialem, sed quam primò deferantur cada vera, indeq; à Regularibus leventur, sed locum, in quo degit populus alicui ecclesiæ baptismali assignatus, ac certis limitibus terminatus: & per hunc velle Pontificem, ne transeant processionaliter Fratres, nisi præmonito Parochiano presbytero, cuius recusatione nõ obstare possint cū cruce sua, parochiam intrare,**

intrare, sine tamē ejus, & ordinarii præjudicio, quod præjudiciū cōsistat in negatione quartæ funeralis. *Sily. q. 4. Oldrad. Consil. 23. Zerola part. 2. V. sepultura. n. 3.*

V. Famuli Domestici Mendicantium Ordinum, etiam Societatis Jesu, qui intra limites Monasteriorum obeunt, in Ecclesiā, vel cœmeterio Monasterii, aut Collegii quantumlibet invito, & repugnante Parocho humari possunt, sine debito, & obligatione solvendi portionem Canonicam. *Molin. disp. 214. Roderic. Tom. 2. q. 68. art. 2.* Addens, etiam interdicti tempore eadem solennitate, qua Fratres sepeliri. *Comp. Privit. Societ. IESV. V. Famil. §. 1. Idem de Novitiis, & potiori jure dicendum, sive intra, sive extra Monasterium retento habitu decedant. Roder. To. 1. q. 39. art. 4. & Tom. 3. q. 61. art. 4. Laym. l. 3. Tract. 6. c. 12.*

VI. Electione sepulcri non indigent, qui Familiare vel hæreditarium habent. Familiaria dicuntur, quæ sibi quis, & familiae suæ constituit; quorum jus non transit ad cognatos, vel affines, si non instruantur hæredes. *l. ius familiarium C. de relig. & sumptib. fm. hæredibus tamen licet extraneis competat. l. is, consequente ff. Familia hereditaria sunt, quæ nobis, & hæredibus nostris procuramus. l. 6. ff. de religiosis &c. vel quod paterfam. jure hæreditario acquisivit. Covarr. inc. Raynurius §. 9. num. 23. Molin. disp. 188. §. 5. Etiam si hæres Vallens. l. 3. rr. 28. §. 4. num. 4.* addens non licere pactum, ne in Sacello aliquo præter posteros fundatoris alius sepeliatur; & tali pacto nostro obstante Prælatum urgente necessitate, ut si alius locus non sit, alios inibi humare posse. *Archid. in c. Præcipimus 12. qua. 1. Lud. Rom.*

singul. 189. Zoësius de rep. Christ. c. 28. m. 16. Tuschus Concl. 191. ulterius concedit Jus sepulcri extraneis legari, donari, & cum universitate bonorum alienari posse.

VII. Quia viventium unio, & affectio morte non solvitur, sed perdurare creditur, eaque major inter patrem, & filiū, quàm nepotem, & avum esse solet, si in diverso sepulcro conditus fuerit avus & pater, cum hoc, non cum illo sepeliatur filius. Frater autem, & soror in eodem tumulandi sunt, *c. Vnaquaque 13. quest. 2.* Filii verò naturales in sepulcro patris, nisi hic in dignitate fuerit constitutus. *arg. l. ex facto §. si quis ff. ad s. C. Trebell. Spurius & legitimati à Principe cum matre sepeliuntur, nisi hæc illustis sit. l. 1. ff. ad municipalem, vel aliud à patre constitutum sit. Legitimi verò, & naturales cum patre, licet hæredes illius non existant. c. Hebron. 13. q. 2. Oldr. Consil. 25. & 257. Decianus l. 6. c. 40. num. 21. Barb. in c. Cum quis de sepul. in 6. Silvest. quest. 8.*

VIII. Uxor non electa sepultura cum viro sociabitur, ut non separet mors, quos vita conjunxerat. Si nupta pluribus fuit, ultimi sepulcro condetur, quamvis in paternam domum vidua redisset. Non n. loci hoc, sed personæ privilegium est. Si ante maritum decesserit, vel majorum sepulcro, si maritus non providit aliud, vel ubi placuerit, requiescet. Quid autem, si sepulturam ipsa elegit, & ante maritum decessit, hic, qui nullam elegit, nunquid illam sequetur? Consuetudo docebit *c. is qui de sepul. in 6. Rosella n. 15. & 16. Canis. l. 3. de resul. rr. 12.*

IX. Neque jus sepeliendi, neque officium funebre, neque locus sepulturæ dedicatus aut consecratus vendi, & emi

potest absque Simonia. *c. abolende ubi Innoc. Archid. c. dictum 1. q. 1. c. precipiendum 13 q. 2. c. in Ecclesiastico de Simonia.* Terra verò seu locus nondum consecratus comparari pretio potest. *c. Aurum 12. q. 2.* Neque hic aliter ratiocinandum, quàm de vasis, & suppellectile sacra vendenda. Ubi *S. Thom. in 4. Dist. 25. quest. 3 art. 2.* distinctio valet, in necessitate aurum vendi, non consecrationem, nec idè, quia consecrata res est, pluris æstimari. De reliquiis & similibus idem Summistæ docent. *V. Tabienam V. Simonia n. 37. & 38.* qui addit simoniam esse, quando pecunia taxatur pro hoc vel illo cœmeterio, cum plura sunt: quod ex intentione dantium, & accipientium pendet. *V. Zerol. part. 1. V. sepultura.*

X. Aeris alieni & debitorum causa nullius differenda, aut impedienda sepultura est. *l. cum sit injustum C. de sepulc. viol.* nec inferri ulla molestia debet intra decem dies ab obitu, & quicquid attentatum fuerit irritum, & inutile est. *Auth. sed nec ante C. de sepulc. viol.* Si quis verò ad domum defuncti accedens ipsam, vel domesticos divexet, vel insignia rebus ipsius affigit, ipso jure actionem perdit, & condemnatur hæredibus injuriatur in compensam, tertia ipsius bonorum pars publicatur, & est infamis. Idem juris de eo est qui circa funus peccat. *Angel. num. 34. Silv. num. 12. Tabiena num. 19 Covar. l. 2. Var. c. 13 num. 10. Layman l. 3 tract. 6. c. 12. n. 10. Navar. de sepult. Consil. 4.*

XI. Quod funeris expensas attrinet, eas præstare tenetur hæres illorum, quibus succedit: pater respectu filiorum, Dominus respectu servorum, maritus uxoris. *l. 1. ff. de religiosis, & sumptibus. fun. l. si*

quis ff. eod. Si uxor dotem habet, ex illa fiet, si simul alia bona, de his, & illa prorata. *l. Neratius ff. eod.* In horum defectu vir de suis. Aliqui malunt hoc onus hæredibus imponere, quos mulier reliquit. *l. quod si nulla ff. de relig. & sumpt. fun. Decianus l. 6. c. 40. num. 49. Silv. V. Hæreditas III. num. 3. Item V. sepultura q. 12. 14. & 15. Tabiena num. 22. Lorichius eod. §. 9. Eman. Sa. V. sepultura num. 11. Rosellus n. 21. Patrochiale Curatorum Lochmayer c. 6.*

XII. Statutum à Laicis factum, de quota sumptuum, ne quis ultra summam definitam amplius quid expendat, irritum est. Quamvis enim non videatur esse de re aliqua spirituali, est tamen de connexis, piæ causæ nocet, & intentionem morientium limitat. *c. cum Laici de reb. Eccl. non alien. ubi Innoc. III. contra Laicos queritur, quod de mortuariis, aliisque, quæ juri spirituali annexa videntur; illicitè præsumant. Quod de mortuariis dicitur, Marta de Jurisd. part. 4. intelligit de impensis, quæ fiunt in remedium sive solatium animæ defuncti, non verò de iis, quæ fiunt ad pompam vivorum. Idem prius scripserat Imola, & Panor. in c. si. de reb. Eccl. non alien. valere scilicet ejusmodi statuta quatenus disponunt de iis, quæ non applicantur Ecclesiæ. Angel. V. sepult. num. ult. V. Immunitas num. 47. Armilla V. exequia num. 2.*

XIII. Cajus hæredibus suis præcepit, ut corpus suum non sepelirent, quid factum opus?

Resp. Plerique Summistæ, non esse parendum, allegando *l. qui dam de conditioni. institutionum.* Sed ibi de eo tantum questio proponitur, qui corpus suum jusse in mare projici, quod propter inhumanitatem

nitatem merito non recipitur facien-
dum. Manet ergo dubium de eo, qui ju-
bet non inferri sepulcro corpus suum,
sed extra illud seruari; de quo una reso-
lutio non videtur suffectura, nisi de cau-
sa motiva constiterit. In dubio consulen-
dus erit Episcopus.

§. III.

De indignis sepultura.

In loco sacro humandi & sepeliendi
sunt omnes sacro baptismo abluti.
c. nullus in Glo. 13. q. 2. c. Eccl. de consecr. Dist.
i. nisi obiter excommunicatio, interdi-
ctum, prohibitio, contuetudo, vel impoe-
nitentia. Unde etiam ad mortem damna-
tos sepelire in loco sacro fas, quando pœ-
nitentes obiisse certum est. *Abb. 25 DD. in*
c. ex parte. n. 4. de sepult. Aliquando tamen
velin exaggerationem pœnæ vel aliorum
comminationem & exemplum cadavera
insepulta maneat. *Covar. l. 2. Var. c. 1. ex*
eo, quod nulli quisquis flagitiosissimo
petenti Sacramentum pœnitentiæ negari
potest, se qui necessitudo existimat, neque
sepulcrum negari posse; imò nec con-
suetudinem induci, ut damnatis ultimo
supplicio non permittatur sepultura Ec-
clesiastica, nec Judices illam negantes à
peccato immunes esse. ex Clem. 1. de sepult.
Petrus Ravenn. probat, quod verum, si abli-
querationabili causa id faciant. Cense-
tor autem sufficiens causa quam supra
indivimus, pœna, & exemplum. Torre-
blanca 3. Demonolog. c. 31. Clarus §. fin. q. 51.

II. Duodecim conditionibus persona-
rum, *air Angelus n. 13. Ecclesiastica sepul-*
tura interdicitur, vel negatur, i. non bap-

tizatis, inter quos numerandi etiam in-
fantes Christianorum parentum, hære-
ticis item licet post mortem primò dete-
gantur *c. Ecclesiam de consecr. Dist. 1. c. Sanè*
24. q. 2. Adde Catechumenos, pro quibus
tamen, si credentes decesserint Ecclesia
orat. Palud. in 4. Dist. 4. q. 3. art. 1. ex S. Am-
brof. de obitu Valent. Imper. 2. Excommu-
nicatis, ne mortuis cõmunicemus, quos
vivos execrati sumus c. ex parte c. sacris h-
r. Clem. 1. eod. Intellige non de minori, ut
frustra quidam, sed majori excommuni-
catione. 3. Uirariis publicis, ac notoriis.
c. quia in omnib. de usur. c. quanquam eod. ti-
tulo in 6. & Clem. 1. eod. Intellige post latam
condemnationis sententiam. 4. Illis, qui
sibi ex proposito, ac sponte impias ma-
nus mortemque intulerunt. c. placuit. 24.
q. 5. c. quibus. 13. q. 2. nisi pœnitentiam ege-
runt. Igu Lopez in part. crim. c. 17. n. 11. 5. In-
terfectis in duello vel torneamento, seu
hastiludio ubi est probabile mortis peri-
culum. Con. Tr. s. 25. c. 19. 6. blasphemis
impœnitentibus. c. statumus de malef. 7.
Raptoribus non satisficientibus. c. 2. de
raptoribus. 8. Furibus, & latronibus in fla-
granti delicto occisis: non verò, si com-
prehensi, vulnerati, & ritè confessi fue-
rint c. Fures & latrones. 14. q. 2. 9. Nomi-
natim interdictis. Clem. 1. de sepultur. 10.
Qui tutorem presbyterum in testamen-
to constituunt. c. ubi. Dist. 88. 11. Qui ne
semel quidem in anno confessi sunt, qui-
que Paschali tempore Eucharistiam non
sumplerint. c. omnis utriusque de pœnit. &
remiss. 12. Monachis qui post mortem
deprehensi fuerint cum peculio, ac
propriarii. c. Monachi 2. c. super quo-
dam 4. c. Cum ad Monasterium §. quod si pro-
prietas de statu Monachor.

Denique